CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE STAATKUNDIGE, ECONOMISCHE EN CULTUREELE BELANGEN VAN HET GEBIEDSDEEL CURACAO

UITGEEFSTER: Vereeniging tot behartiging v.d. Staatkundige, Economische en Cultureele Belangen v.h. Gebiedsdeel Curaçao

REDACTIE-SECRETARIAAT
Windstraat 5, Curaçao N. W. I. Postbox 142

ADMINISTRATIE:
p/a Penningmeester Vereeniging „Curaçao"
Gedrukt bij: Drukkerij „de Stad" N. V.

No. 3 — 23 December 1944. — 7e JAARGANG

INHOUD

Nogmaals de Curaçaosche gulden.

De door den wn.-Administrateur van Financiën in de Staten van Curaçao gedane mededeeling, dat het £ saldo bij de Curacaosche Bank gestegen zou zijn tot bijna £ 5.000.000.— in strijd met hetgeen bij Koninklijk Besluit van 15 October, 1942 is bepaald, heeft het guldenvraagstuk weer in het centrum van de publieke belangstelling gebracht. Men is zich gaan afvragen of onze gulden inderdaad zoo secuur staat, als men in meer hoopvolle momenten heeft willen gelooven.

Zooals wij reeds eerder in dit blad opmerkten, is de onzekerheid die er omtrent den gulden heerscht zeer nadeelig, daar zij een inflatietendens met zich mede brengt, die niet nalaat de economische verhoudingen in de gemeenschap danig te schokken. Het is b.v. niet onbekend, dat huizen momenteel tegen practisch elken prijs verkocht kunnen worden, niet zoozeer omdat de huren die verkregen worden, zoo aantrekkelijk zijn, als wel omdat men liever zijn geld belegt, in iets waarbij geen gevaar van devaluatie bestaat.

Velen steken hun geld in sieraden en andere luxeartikelen, alleen maar, omdat men vrees heeft voor onze valuta. Mocht het later blijken, dat deze vrees ongegrond was en dat de Curaçaosche gulden zijn waarde behoudt ten opzichte van den dollar, dan zullen velen, die thans hooge prijzen betalen, groote verliezen lijden. Speculatie brengt echter met zich mee het risico van verliezen en dat degenen die speculeeren zouden verliezen is niet erg; erger is het als hij, die niet zoo veel handigheid bezit in het koopen en verkoopen van goederen, de gewone man dus, de dupe zou worden van de een of andere overheidsmaatregel, die de waarde van den gulden onnoodig zou veranderen.

In vorige artikelen hebben wij reeds uitvoerig de nadeelen van devaluatie besproken en hebben ook vooral op het oneerlijke er van gewezen. Onnoodig is het in herhaling te treden. Alleen één argument vóór devaluatie willen wij nog eenmaal aanhalen en tegenspreken en dat is, dat devaluatie gebruikt zou kunnen worden als een soort oorlogsbelasting. Nimmer mag dit het doel zijn van devaluatie, daar dit in strijd zou zijn met alle begrip van rechtvaardigheid, ja zelfs met onze Staatsregeling, waar deze zegt in art. 150: „Geen privilegie in het stuk van belastingen mag worden verleend". Waar devaluatie alle eigenaren van goederen en eigenaren van vreemde valuta, in tegenstelling met de eigenaren van geld in Curaçaosche gulden een privilegie zou toekennen, zou dit middel van belasting, alleen maar op grond van de Staatsregeling te verwerpen zijn.

Wil men een oorlogsbelasting, men passe dit toe op de inkomens of op de vermogens, of langs welken anderen wettelijken weg men ook wil, na de gebruikelijke behandeling door de Staten van Curaçao, doch men volge niet de willekeurige en daarom verwerpelijke methode der devaluatie.

Maar met dit al hebben wij de vrees voor de positie van onzen gulden niet weggepraat en blijft dus de ongerustheid bestaan, die inflatie met zich medebrengt. Het is daarom naar onze meening noodig, dat al de omstandigheden, die invloed kunnen hebben op de waarde van den Curaçaoschen gulden en waaromtrent thans nog eenige onzekerheid heerscht, nogmaals bekeken worden en dat opheldering worde gevraagd omtrent alle eventueele strijdpunten.

Het is noodzakelijk omtrent de volgende punten zekerheid te hebben.

Is de waarde van den Curaçaoschen gulden, feitelijk en wettelijk los van den Nederlandschen? Kan de Curaçaosche gulden, indien hij los is, zich handhaven op den tegenwoordigen koers? Door wien wordt de waarde van den Curaçaoschen gulden wettelijk bepaald? Geschiedt dit laatste door de Kroon, door den Gouverneur of door den Gouverneur en Staten bij landsverordening? Het vrije verkeer in valuta zal onmiddellijk na den oorlog toch niet bestaan, zoodat de koers niet door vraag en aanbod doch door de overheid zal dienen te worden bepaald.

De eerste vraag of onze gulden los staat, kan beantwoord worden nadat men de bestaande wettelijke regelingen heeft bestudeerd. Het antwoord op de tweede vraag n.l. of de gulden op zijn koers gehandhaafd kan worden, is afhankelijk van de dekking van onze courant, terwijl de derde vraag, wie de koers zal bepalen, ook bij wettelijke bepaling moet worden geregeld. 't Koninklijk Besluit van 15 October, 1942 bracht geruststelling voor velen omtrent punt één en twee. Toch zijn er vooraanstaande personen, die de meening zijn toegedaan, dat het, niettegenstaande het Koninklijk Besluit, nog niet vaststaat dat er een Curaçaosche gulden bestaat. Waarop deze meening is gegrond, schijnt niet algemeen bekend te zijn. Toch zou het goed zijn juist omtrent dit punt tot algemeene overeenstemming te komen, daar wij ons niet kunnen voorstellen dat pas later deze voor allen zoo belangrijke kwestie in het geding komt en dat dán een interpretatie zal moeten worden gegeven aan de een of andere wettelijke bepaling, waarvan thans weinigen kennis hebben, en volgens welke dan bepaald zal moeten worden of de Curaçaosche gulden den Nederlandsche moet volgen of niet. **Omtrent dit punt mag geen twijfel bestaan. Omtrent dit punt mag men niet in het duister tasten. Het is een eisch, dat hierover absolute zekerheid komt.**

Leest men de volgende tekst van het Koninklijk Besluit van 15 October, 1942, dan komt het ons voor, dat er geen twijfel kan bestaan op dit punt. Het K. B. zegt n.l. als volgt:

> „Hebben goedgevonden en verstaan:
>
> **„Ad primum:** Dat de wet van 23 Mei, 1899, houdende nadere regeling van het Curaçaosche muntwezen en bepalende onder meer, dat de Nederlandsche zilveren munten in het gebiedsdeel Curaçao wettig betaalmiddel zijn, geen betrekking heeft op de waarde van den Curaçaoschen gulden in het betalingsverkeer met het buitenland, **welke waarde derhalve niet wettelijk gebonden is aan den**

Nederlandschen gulden;

dat daarom de wettelijke toekenning van en vaste goudwaarde aan den Curaçaoschen gulden niet noodig is en onder de huidige omstandigheden ongewenscht moet worden geacht in verband met de bestaande onzekerheid nopens de ontwikkeling van het prijsniveau gedurende en na den oorlog;

dat echter gebleken is, dat de bepalingen van bovenstaande wet op menig punt tot misvatting aanleiding kunnen geven, waarom een ontwerp Koninklijk Besluit tot herziening van het Curaçaosche muntstelsel aan den Gouverneur van Curaçao is toegezonden, teneinde de Staten van Curaçao in de gelegenheid te stellen daaromtrent van advies te dienen;

Volgens dit K. B. staat het vast, dat de Curaçaosche gulden niet wettelijk gebonden is aan den Nederlandschen.

Nu zou men kunnen tegenwerpen dat dit besluit meer de interpretatie van een wet of van een bepaalde omstandigheid is, dan een wet zelve en men zou de interpretatie in twijfel kunnen trekken. Bepaald juist lijkt het ons niet, met het opperen van eventueele bezwaren tegen de gegeven interpretatie te wachten, in plaats van nu zekerheid over dit punt te eischen. Bovendien zou het zeer zeker ons gevoel van rechtszekerheid ondermijnen indien de in een K. B. gegeven interpretatie op zulk een belangrijk onderwerp, niet van kracht zou blijken te zijn. **Voor ons is dit K. B. daarom de eenig aanvaardbare richtlijn, volgens welke dus, er wel degelijk — zooals de praktijk trouwens altijd heeft bewezen een aparte Curaçaosche gulden met aparte waarde bestaat.**

Dat men de waarde van den Curaçaoschen gulden niet in goud heeft vastgesteld is te begrijpen; een waardebepaling t.o.v. andere valuta is voldoende in dezen tijd.

Het verzoek van de Staten aan den Kroon om aan den Curaçaoschen gulden een goudwaarde toe te kennen, het antwoord in het Koninklijk Besluit, het monetaire accoord met Engeland, waarbij de waarde van den Curaçaoschen gulden in Londen werd bepaald, toonen aan, dat, waar men inderdaad aanneemt, dat er een Curaçaosche gulden bestaat, velen ook stilzwijgend aanneemt, dat de waarde er van, althans voorloopig, door den Kroon wordt bepaald.

Hierin vindt men misschien een antwoorden, n.l.: „Wie de waarde van onzen gulden bepaalt", maar op deze vraag komen wij later terug.

Het K. B. spreekt verder van enkele bepalingen van de wet van 1899, die aanleiding kunnen geven tot misvatting.

BEKENDMAKING.

De Administrateur van Financien in Curaçao maakt hierbij bekend, dat alle vorderingen op 's Landskas wegens leveranties of anderszins, die ten laste van het dienstjaar 1943 moeten komen

UITERLIJK DEN 31sten December 1944

schriftelijk ter Administratie van Financien moeten zijn ingediend.

Na dien datum zijn bedoelde vorderingen, ingevolge de bepaling van artikel 2 lid 3 van P. B. 1944 no. 55 verjaard.

Willemstad, den 12den December 1943.

De Administrateur van Financien,
Voor dezen,
M. P. B. Gorsira.

Hiermede heeft men waarschijnlijk de volgende bepaling in artikel 1 voor oogen gehad:

„Iedere schuldbekentenis, welke later (dus na Augustus, 1899) wordt aangegaan, wordt geacht te zijn aangegaan in den gulden Nederlandsch courant, al ware anders bedongen".

Deze wet, die tot 1943 geldig bleef, zou inderdaad aanleiding tot misvatting kunnen geven en het is daarom goed, dat zij is ingetrokken en vervangen door een wet, waarin een dergelijke bepaling niet voorkomt.

Het blijft echter de vraag of schuldenaren hun recht volgens deze wet kunnen doen gelden om hun schuldeischers t.a.v. voor 1943 aangegane verbintenissen, in Nederlandsche guldens te betalen. Een antwoord op deze vraag is moeilijk te geven, doch het zou zeker nuttig zijn, dat dit door deskundigen tijdig wordt nagegaan en vastgesteld. Een dergelijke interpretatie zou inderdaad veel moeilijkheden met zich mede brengen, doch zou in geen geval een argument kunnen of mogen zijn om den Curaçaoschen gulden onherroepelijk aan den Nederlandschen te koppelen.

Zooals wij in het begin van dit artikel zeiden, bracht het Koninklijke Besluit van 15 October, 1942 geruststelling omtrent twee punten, n.l. of de gulden los stond, hetgeen wij boven hebben besproken en omtrent de dekking van den Curaçaoschen gulden. Naar aanleiding van het laatste zegt genoemd K. B. het volgende:

„**Ad. tertium:** dat teneinde tegemoet te komen aan de bezwaren, welke voor Curaçao zouden kunnen voortvloeien uit een onbeperkte toeneming van het tegoed aan pondensterling van de Curaçaosche Bank bij de Bank of England, de Regeering bedoeld tegoed, voorzoover dit het bedrag van een millioen ponden sterling te boven gaat, zal overnemen tegen goud of dollars van de Vereenigde Staten van Amerika, tot een maximum van de tegenwaarde van twintig millioen gulden per jaar".

Uit de mededeeling van den wnd-Administrateur van Financien aan de Staten van Curaçao, blijkt nu, dat het pondensaldo tot £ 5.000.000.— is gestegen, waaruit men dus mag concludeeren, dat de toegezegde conversie in de laatste maanden niet is geschied, of althans niet in de toegezegde mate. En juist hierom heerscht er ongerustheid. Worden de dollarbetalingen teruggehouden om ons het wapen te ontnemen, waarmee men den Curaçaoschen gulden zou kunnen handhaven op zijn tegenwoordige koers? Wordt dit gedaan om ons tot spaarzaamheid te manen? Zeker is het, dat de moeilijkheden, die wij thans met dollardeviezen ondervinden, ons dwingen zuinig te zijn.

Wat de reden is, weten wij niet. **Wij kunnen ons echter niet voorstellen en willen ook niet aannemen, dat de Nederlandsche Regeering, die over de geheele wereld bekend staat voor haar degelijkheid, zich niet zou houden aan een bij K. B. op zich genomen verplichting.** Dit kan niet, en wij zijn er dan ook van overtuigd dat de ongerustheid in dit verband, hoe begrijpelijk ook, als ongegrond moet worden beschouwd. Ons dollarsaldo zal weer stijgen en het £ tegoed bij de Bank of England weer tot het gewenschte niveau terugkeeren. Het moet zoo, het kan niet anders.

Er is nog een bepaling omtrent de verkregen dollars, die wij uit het K. B. citeeren n.l.:

‚dat deze overname (van dollars) echter alleen kan geschieden onder beding, dat de daartegenover afgegeven waarden aan goud en/of dollars gedurende den oorlog, tenzij na verkregen goedkeuring van onze Ministers van Koloniën en van Financiën, niet ten behoeve van

de volkshuishouding van het gebiedsdeel worden aangewend, doch worden bewaard om, indien zulks noodzakelijk mocht blijken te zijn, aan de gemeenschappelijke oorlogvoering te kunnen worden dienstbaar gemaakt";

Ten overvloede zij hierbij aangemerkt, dat toen de Staten verdere uitlegging van dit artikel vroegen, zij de verzekering ontvingen, dat de verkregen dollardeviezen **slechts met goedkeuring van Curaçao zouden mogen worden gebruikt.**

Zooals wij dus hebben gezien, is de toestand thans precies, zooals hij was na de afkondiging van het Publicatie Blad van October 15, 1942, behalve dan, dat bepaalde dollarbedragen nog niet zijn overgemaakt. Dat de conversie op zich laat wachten, moge reden tot ongerustheid zijn bij enkelen, een paniekstemming behoeft er zeker niet te heerschen. Dat de bevoegde instanties aandringen op een spoedige vereffening van het achterstallige is zeer juist; wij hebben echter geen enkele reden om te twijfelen aan de in het K. B. gedane toezegging.

De derde vraag die wij opwierpen was: Wie bepaalt de waarde van den Curaçaoschen gulden, Nederland of Curaçao, en indien het Curaçao is, wie op Curaçao? Voorzoover wij weten, staat dit nergens vast. De vrees is niet ongegrond, dat wij met een koers, die niet gewenscht wordt, opgedrongen zouden worden. Toen het monetair accoord geteekend werd b.v. werd weliswaar advies hier ingewonnen maar ofschoon men het op verschillende punten niet eens was met het accoord, werd het toch geteekend en voor Curaçao bindend gemaakt.

In dit accoord werd de koers van de Curaçaosche gulden t.o.v. het £ vastgelegd. In 1936, toen Curaçao met Nederland devalueerde, werd de beslissing hier genomen, maar toen waren de toestanden anders. **Het komt ons alleszins wenschelijk, ja gebiedend voor, dat thans vastgesteld wordt, dat Curaçao het recht heeft te bepalen, hoeveel de Curaçaosche gulden waard zal zijn.** Dit is een aangelegenheid, die hier beslist dient te worden. De Gouverneur en de Staten van Curaçao kennen de toestanden veel beter, dan men deze in Nederland kent en aan hen moet dus het recht worden gelaten den koers vast te stellen.

Niemand hoeft te vreezen, dat Curaçao niet het rijksbelang zal weten in te zien. Het heeft getoond mee te leven en mee te kunnen dragen. Weliswaar heeft Curaçao het geluk gehad buiten den eigenlijken strijd te blijven, doch het heeft steeds meegevoeld met Nederland en zal ook steeds ruim bijdragen als het noodig is. Men moet het echter aan Curaçao laten te bepalen, in welken vorm het zal bijdragen. Men moet het ook aan Curaçao over laten te bepalen, hoeveel zijn valuta ten opzichte van andere waard zal zijn. Dit is de eenige juiste weg.

Ofschoon wij vertrouwen en gelooven, dat dit ook zal gebeuren, is het goed hierover een officieële verklaring te hebben. Indien deze verklaring niet „vrijwillig" gegeven wordt of kan worden, dan dienen de Staten hier stappen te nemen, teneinde deze officieële verklaring te krijgen. Hoe eerder dit geschiedt, hoe eerder de inflatie tendens zal verdwijnen, hoe eerde onze prijzen zullen dalen, hoe eerder wij weer tot een normale toestand hier zullen terugkeeren.

ROOD OF ZWART

(Vervolg)

We zullen beginnen met een aanhaling uit de Gedenkschriften van P. J. TROELSTRA, die nu ook door Dr. Goslinga bewonderd wordt, vierde deel, „STORM", pagina 45 en 46.

Uit deze aanhaling blijkt de waardeering voor de conservatieve krachten in de maatschappij.

Scherp daartegenover dienen we te plaatsen **de overheersching** door de conservatieve elementen, waar we thans nauw aan toe zijn.

„......over de beteekenis van het conservatisme in de politieke geschiedenis. Als men vecht voor het tot stand komen eener hervorming, is men geneigd in hen, die zich daartegen verzetten uit conservatisme, slechts vijanden en dwarsdrijvers te zien. Zoo eenvoudig echter is de zaak niet". „De vooruitstrevende en de behoudende elementen in de maatschappij, de voorstanders van het nieuwe en die van het oude, staan zeker in bedoeling tegenover elkaar en het ligt dus voor de hand, dat zij elkaar met de uiterste inspanning bestrijden, maar zij vormen toch een geheel van krachten voor de maatschappelijke ontwikkeling, waarbij de eene kracht even noodzakelijk is als de andere".

Puntgewijs zal het artikel van dr. Goslinga even besproken worden.

Punt 1. Mij wordt verweten, dat mijn critiek op de politieke formaties te scherp is en niet voldoende bewezen wordt met feiten.

Antwoord: het aantal feiten van politieke knoeierijen, (vandaar het woord knoeijanussen), is zóó groot, dat ik mij slechts zal beperken tot nog een ander voorbeeld behalve de vele, die ik in den loop der jaren in dit weekblad heb gesignaleerd. Het spreekt wel vanzelf, dr. Goslinga, dat ik een heelen zak met pepernoten heb verzameld en ook bereid ben speciaal Curaçaosche pepernoten rond te strooien, indien hij zou blijven aandringen; zelfs heel recente. Maar laten we algemeen blijven:

A. de benoeming van de hoogste functies in het Koninkrijk n.l. die van gouverneur-generaal in Nederlandsch-Indië en de beide gouverneurs van Suriname en Curaçao gaan VOLGENS EEN POLITIEK AFSPRAAKJE, REEDS GEDURENDE TIENTALLEN VAN JAREN, hetgeen een hemeltergend schandaal is, maar het ergste is, dat niemand van al die brave politici zich ook maar in het minst realiseert, welk ergerlijk schandaal dit is. Nergens in onze grondwet is sprake van een politieke partij als zoodanig.

Dit is in strijd is met artikel 176 van de grondwet, hetwelk luidt: **De belijders der onderscheidene godsdiensten genieten allen dezelfde burgerlijke en burgerschapsrechten en hebben gelijken aanspraak op het bekleeden van waardigheden, ambten en bedieningen.**

B. De benoeming van ambtenaren met als grondslag het geloof, ook al in strijd met het voornoemde artikel en in strijd met de geest van het art. 5 va nde grondwet, luidende: **„Ieder Nederlander is tot elke landsbediening benoembaar.**

Ik haal aan uit een Haagsche Post van begin 1940:

Het geloof als kruiwagen.

Prof. dr. J. A. Veraart, de tegenwoordige rector magnificus van de Technische Hoogeschool, is zoo'n beetje enfant terrible der Nederlandsche katholieken. Hij acht zich niet verplicht zijn politieke en economische denkbeelden in overeenstemming te brengen met die van de leidende katholieke figuren in den lande, en als hij een meening heeft, pleegt hij die uit te spreken zonder een blad voor den mond te nemen. Zoo heeft hij onlangs voor de katholieke studenten in Delft weer eens ongezouten zijn meening gezegd over diegenen onder de katholieken — met name uit „betere kringen — die hun jongens verre houden van het katholieke studentenvereenigingsleven.

„Bepaald ergerlijk is het", zoo gaf de Maasbode zijn woorden weer", dat families, die haar heele positie in het openbaar leven (rechterlijke macht, parlement, andere hooge staatslichamen) geheel te danken hebben aan het feit, dat zij tot het katholieke volksdeel behooren, hun zoons te goed achten om aan een der beste uitingen van het katholiek volk, het georganiseerde katholieke studentenleven, deel te nemen".

had ontwikkeld in den vorm van het welbekende racketeering. Onze politiek had zich inderdaad verlaagd hiertoe, wat noemt U anders een afspraakje op politiek gebied. Het Nederlandsche volk werd verkocht, waar het zelf bij zat. En ten bate van wie??? Toch alleen maar van diegenen, die waren aangesloten bij die of geene partij en hoeveel waren dat, dr. Goslinga? Maar een heel klein beetje van de Nederlandsche bevolking en de rest dan......wel die werd heel eenvoudig buitengesloten. Fraaie boel hé, buitengewoon fraai!

Kennis, geschiktheid, leeftijd, rijpheid van oordeel, ervaring, al deze eigenschappen telden niet meer.Er werd niet meer gesproken over dien knappen professor, die dit of dat gedaan had; neen, nooit meer... de **eenige kwalificatie was:** hij gelooft zus of zoo, en direct ging dan het gesprek verder, dat de volgende dan wel weer van de volgende partij zou moeten zijn.

Het zal U wellicht pijnlijk verrassen, dat men ten departemente in den Haag destijds U slechts noemde als „die christelijke inspecteur", als tegenspeler in het politieke spel tegen „die roomsche administrateur van finantiën". Kom laten we de zaken maar eens uit de windselen ne-

Ministerieële beschikking van den 24 Februari 1933, van 10 Maart enz.

Voor militaire ambtenaren (onder militaire ambtenaren worden ook beschouwd de militairen, die behooren tot het **reservepersoneel** der Koninklijke landmacht, enz. alsmede vrijwilligers en vrijwillige landstormers) **verboden** organisaties.

Ter kennis wordt gebracht, dat **aansluiting bij** of eenigerlei steunverleening aan:

a. groepen, of **vereenigingen van personen op sociaal-democratischen grondslag:**

b. andere vereenigingen, waaronder fascistische enz enz.

Het is mij natuurlijk best bekend, dat deze maatregel werd getroffen op grond van onregelmatigheden, waarvan de oorsprong werd gezocht en waarschijnlijk wel terecht bij de sociaaldemocraten.

Maar dat een roomsch minister **op deze wijze** een hem onaangename partij tracht te treffen is een ongehoord schandaal.

Er is inderdaad eenige heibel ontstaan over dit beruchte stukje papier en het geval is weer ingetrokken.

Later werden de ambtenaren getracteerd op soortgelijke algemeene bevelen van boven af. Van alles werd verboden.

GEEFT U OP ALS KIEZERS

En verder hekelde hij „deze afzijdigheid van beter gestitueerde katholieken, die voor hùn posities, het getal en de beteekenis van de Katholieken in Nederland zoo bitter hard noodig hebben". Wij kunnen het aan de katholieken overlaten dit probleem onder elkaar op te lossen. Maar op één aspect van de hooggeleerde philippica moet in wijderen kring de aandacht worden gevestigd. Wij bedoelden op het feit, dat volgens prof. Veraart **geheele katholieke families haar posities in het openbare leven te danken hebben aan het feit, dat zij katholiek zijn.** Voor zoo ver dit slaat op lidmaatschap van het parlement is het duidelijk en logisch. Maar prof. Veraart noemt ook de rechterlijke macht, **Hij zegt dus, dat er katholieke rechters zijn, die hun benoeming tot rechter te danken hebben niet aan hun bekwaamheden, maar aan het feit, dat zij katholiek zijn.** Wij moeten eerlijk bekennen: hierbij hebben wij even met de oogen geknipperd. Zeker, zulke dingen zijn wel eens meer gemompeld. Er was alleen een enfant terrible noodig om het zoo vierkant te zeggen. **Maar nu weten wij het dan ook.**

En zoo zou ik nog vele pepernoten uit den zak kunnen halen alleen over dit onderwerp.

Dat ik de toestanden in Chicago erbij haalde, is heelemaal niet zoo vreemd, dr. Goslinga, en ik doelde heel speciaal op de perfecte wijze van chantage, die zich daar

men. Het moet U toch zeker wel veel voldoening geven. Naam, kennis van U, kwam eenvoudigweg niet ter sprake. Ook Uw persoon was slechts een pion in het politieke schaakspel.

Punt 2.

Mij wordt verweten, dat ik het over corruptie zou hebben in verband met de comptabiliteit, of dit althans bedoeld zou hebben?

Antwoord: Dit heb ik nergens beweerd, maar ik ruik nog de gaslucht bij sommige gemeenten (voor diegenen, die zich dit niet meer herinneren, wordt gewezen op de golf van onthullingen van het aannemen van steekpenningen door gasdirecteuren). Over bepaalde wantoestanden in den Amsterdamschen gemeenteraad in verband met inlichtingen aan den zoon van een wethouder zal ik het ook maar niet verder hebben.

Punt 3.

„Wat een land", zegt dr. Goslinga, zulke mooie wetten, vrije pers, algemeen kiesrecht, enz. enz. Wat een woorden, wat een woorden, en nu de daden.

Ik heb een aardig pamfletje in mijn bezit, anders kan men het niet noemen, hoewel het uit de regeeringsdoos kwam.

In het jaar 1933 werd door den roomschen minister Deckers gebruik gemaakt van zijn positie door de volgende Legerorder uit te laten geven:

Er stonden op dat lijstje zooveel vereenigingen, dat het de meesten groen en geel voor de oogen werd. Maar eigenaardig was het, dr. Goslinga, dat geen enkele rechtsche vereeniging verboden werd, geen enkele. Dat noem ik politiek geknoei van het ergste soort.

Het kwam er toch tenslotte maar op neer, dat artikel 5 van de grondwet luidende: **Ieder Nederlander is tot elke landsbediening benoembaar,**
finaal verkracht werd. Maar dat zijn allemaal kleinigheden in het brein van den heer Goslinga. Dat beteekent niets.

„Uw walging van hetgeen voor elken democraat heilig is, plaatst U in een zeer verdachten hoek". En nog veel erger; ik ben heelemaal volstrekt niet op de hoogte van de Nederlandsche Staatkundige Geschiedenis" zegt dr. Goslinga. Neen dat ben ik niet, althans niet zoo goed als dr. Goslinga, maar van de jammerlijke uitvoering van prachtige wetten, daar ben ik veel beter van op de hoogte dan dr. Goslinga en tenslotte leven we in de uitvoering en de geschiedenis is om onnoozele knaapjes hoera te laten roepen op H. B. S. en andere inrichtingen van onderwijs, waar men uit komt, even wereldvreemd als dr. Goslinga.

Punt 4.

Dr. Goslinga zegt: U hebt het recht niet om Thorbecke's volledige godsdienstvrijheid en de scheiding van kerk en staat uit 1796 zoo maar doorelkaar te halen, dat is verwaring scheppen.

Ik denk, dat Thorbecke zich als een tol in zijn graf zou rondwentelen, indien hij kennis zou dragen, waarvoor het hoogste menschelijke goed misbruikt wordt. Ook hier gaat het weer om den geest van uitvoering. Reeds in punt 1 werd aangehaald tot welke lage diepten men het geloof als dekmantel misbruikt.

Eenvoudige materieële belangen moeten gedekt worden met den mantel van het geloof. Is het wonder, dat vele menschen zich met geringschatting van kerken afkeeren, die zich laten misbruiken voor dergelijke doeleinden. Het is mij bekend, dat er geestelijken zijn, die met een even grooten afkeer van deze practijken vervuld zijn, als destijds Luther bij den verkoop van de aflaten.

Hoewel speciaal de roomsche kerk zich in elk gebied bijzonder energiek betoont, mag men toch nimmer uit het oog verliezen, dat de andere kerken op dit gebied, zoodra zij een zekere organisatie bereikt hebben, precies hetzelfde doen.

Bestaan er, zooals in Nederland, zilveren koorden tusschen Kerk en Staat, dus geen scheiding (ook al weer leugens van de H. B. S.), dan ziet men alras, dat de kerkorganisaties zich met alle middelen (en ik bedoel hiermede alle fatsoenlijke en onfatsoenlijke), hun deel van de staatsruif trachten te doen toekomen. Waarbij voortdurend het geloof als hefboom gebruikt wordt. Lukt dat eenmaal, dan is er geen eind aan.

De broadmindedness van dezen roomschen gouverneur bestaat hierin, dat door één Hernhutter een salaris toe te kennen, Zijne Excellentie eveneens de volle vrijheid, heeft om duizenden in salarisverhoogingen aan de roomsche priesters te geven. Wij hebben destijds over deze zaak nimmer geschreven, wij achten deze zaak ietwat kiesch en waren tevens van meening, dat de salarissen van de pastoors nu niet zoo reusachtig waren.

En dan te zeggen, dat de Staten alles goed vinden. Wij hebben destijds niet meegedaan, dr. Goslinga, omdat de vorige gouverneur middels de censuur uitingen onderdrukte op politiek gebied. Dat was één van de redenen. En daarom, wat U zegt over die toestemming, dat heeft zeer weinig fond.

Overigens zijn we het verder broederlijk eens, dat het finantieële verband tusschen kerk en staat voor beide ernstige gevolgen met zich draagt. De kerk gaat ongetwijfeld in vrijheid achteruit. De kerk komt ondanks alles in feite onder den staat te staan. Als men iets betaalt, heeft men ongetwijfeld een zeker recht, In vele Zuidiets te zeggen te hebben. In vele Zuid-Amerikaansche landen kent men b.v. een recht van den staat om de roomsche bisschoppen aan te wijzen. Door den Paus wordt dan een keuze gedaan. De ondergeschiktheid van de kerk aan den staat komt hier wel zeer scherp tot uiting. Het spel wie dan ook de uiteindelijke baas is in deze landen, is zeer de moeite waard om te volgen. Stel U b.v. voor, dat men in Nederland zou verbieden, dat iemand niet vóór zijn 30e levensjaar in een klooster mag treden, en dat middels een **wet.**

Punt 5.

De heer Goslinga zegt, dat ik door mijn verhalen roomschen zou kwetsen in hun ......ja wat, dr. Goslinga, in hun geloof?, Dat moet ik ten stelligste ontkennen. Ik heb mij altijd angstvallig van ieder geloofspunt onthouden. Of meent dr. Goslinga, dat de Paus en de kerkelijke organisaties geloofspunten zijn? Zelfs de onfeilbaarheid is toch geen geloofspunt te noemen in den zin van een sacrament? Kom, kom, men moet niet al te lange teenen hebben. Het was weer tegen den geest, die in deze kerkelijke organisatie schuilt. Gelukkig zegt dr. Goslinga, dat **ik** zal antwoorden; „Ik protesteer alleen tegen het boycotten van die krant (die iets over een dronken pastoor schreef). „Accoord", zegt Dr. Goslinga, „IK KEUR DIT EVEN SCHERP AF, ALS DE HEER DE R., als zijn voorstelling van zaken juist is", — en dan volgt n.b. — het is toch wel heel grijs — **„maar het vermelden van die affaire van dien pastoor kwetst echter roomsch katholieken,** en dit moeten we thans (waarom thans) vermijden".

Ik ben verplicht hier een zeer ernstig woord over te uiten, dr. Goslinga.

Omdat een bepaalde verkeerde daad door een vertegenwoordiger van een bepaalde groep wordt uitgevoerd en deze groep zich gekwetst zou gaan gevoelen, zou men deze verkeerde daad moeten verheimelijken.

Dit is toch, waar het in abstracte termen gesproken geheel op neer komt. **De opzettelijke verheimelijking van een feit en in dit geval van een strafbaar feit.**

Eén heel klein stapje verder en **vóórdat het feit tot voor den rechter komt, zegt men reeds: ja maar, om dezen bepaalden groep niet te kwetsen zullen we die zaak maar in het bekende laadje leggen en zorgen dat niemand het te weten komt.**

De Curaçaosche Staatsregeling kent twee zeer fraaie artikelen, die een prima geest ademen.

Artikel 4 lid 2 luidt:

Allen, die zich op het grondgebied van Curaçao bevinden, hebben **gelijke aanspraak** op bescherming van persoon en goederen.

Door de verheimelijking en dat is in feite, waar U naar toe wilt gaan, om der lieve vrede wille, wordt dit zeer fraaie artikel van al zijn wezenlijke kracht ontdaan. Ziet U, dr. Goslinga, daar gaat het om; niet om het feit, dat er een prachtig artikel in onze Staatsregeling staat, neen, maar om de feitelijke toepassing.

U hebt hiermede gepleit voor iets heel ergs, maar het is waarschijnlijk bij het schrijven van het artikel niet zoo tot U doorgedrongen, hoe erg het wel is. En nu moet U niet aan komen dragen met het zeggen, dat dit artikel slechts beteekenis heeft voor de verhouding van den burger tot den staat, neen, **indien niet deze verhouding ook van toepassing is in het doodgewone burgerleven, is ook staatsrechtelijk dit artikel een heele doode letter. De geest van een heele gemeenschap moet doordrongen zijn van den geest van zijn grondwet, anders is die grondwet geen grondwet, maar een stukje scheurpapier.** En daar, waar dit zoo is, heeft elke soort extremisme een pracht van een kans. Niemand toch in een dergelijke gemeenschap kan het immers iets schelen of dat stukje scheurpapier al dan niet verdwijnt, wanneer het niet een levend geheel met de gemeenschap is.

Het tweede fraaie artikel, waarop ik doelde, is artikel 126 hetgeen verkort luidt:

Alle vonnissen......worden met open deuren uitgesproken.

Ook hier weer **openbaarheid.** Alle vonnissen, zonder uitzondering in zake den persoon, wien het treft.

Het is mogelijk, dat U den geest niet kunt proeven, die hier achter steekt, maar dit is in hart en nieren protestant, protesteerend tegen het oude systeem, waarbij de geestelijkheid speciale rechtbanken had voor geestelijken, waarbij de adel een speciale rechtbank had voor den adel.

En wanneer ik dan den geest tot mij laat doordringen, waarin U schrijft, dr. Goslinga, dan is het alsof er geen Fransche revolutie is geweest, alsof al deze bloedige offers gebracht onder het motto: vrijheid, maar vooral GELIJKHEID en broederschap, te vergeefs geweest zijn. U bent een historicus, wat moeten de anderen, minder bedreven in de historie, dan wel overgehouden hebben uit deze stormen uit de menschelijke geschiedenis.

Ik acht het daarom mijn taak, voorzoover het tot mij beperkten geest doordringt, de menschen te overtuigen van al wat valsch is en in strijd is met reeds lang aangenomen principes.

Punt 6.

Dr. Goslinga schuift mij in de schoenen, dat ik H. M. de Koningin in een politiek debat zou betrekken. Even wreef ik mijn oogen uit. H. M. legt een eed af om de grondwet te zullen handhaven.

Art. 53 grondwet:

Ik zweer aan het Nederlandsche volk, dat ik de Grondwet steeds zal onderhouden en handhaven. Ik zweer, dat ik de onafhankelijkheid en het grondgebied van den Staat met al mijn vermogen zal verdedigen en bewaren; **dat ik de algemeene en bijzondere vrijheid en de rechten van alle mijne onderdanen, zal beschermen,** en tot instandhouding en bevordering van de algemeene en bijzondere welvaart alle middelen zal aanwenden, **welke de wetten te mijner beschikking stellen,** zooals een goed Koning schuldig is te doen.

Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig.

Hieronder volge dan, wat ik schreef:

„De rede, die ik bedoel, werd uitgesproken door Hare Majesteit op den eersten verjaardag van den oorlog in den Stillen Oceaan in December 1942.

„Het is Mijn eigen opinie, dat de rijksdeelen in staat zijn hun verantwoordelijkheid zoowel naar binnen als naar buiten te dragen. DIT ZAL GEEN plaats laten voor DISCRIMINATIE WEGENS RAS, OF NATIONALITEIT, SLECHTS DE BEKWAAMHEID HUNNER INDIVIDUEELE BURGERS EN BEHOEFTEN HUNNER VERSCHILLENDE BEVOLKINGSGROEPEN ZULLEN DE REGEERINGSPOLITIEK BEPALEN".

Hieruit komt het feit naar voren, dat er wel discriminatie is geweest en dat Hare Majesteit dit niet meer wenscht. Met haar eed op het handhaven van de grondwet, die uitdrukkelijk discriminatie uitsluit, doet Hare Majesteit slechts een uitspraak, welke inhoudt, dat Zij volkomen den geest van deze grondwet zich eigen heeft gemaakt. Dit heeft met politiek niets te maken.

Of zou dr. Goslinga willen beweren, dat een handhaving van de richtige uitlegging van de grondwet „wilsoplegging" genoemd moet worden in de toekomst? Ook goed, dan maar wilsoplegging, maar ik denk niet, dat hij vele medestanders zal hebben.

Punt 7 en laatste punt.

Dr. Goslinga wil, dat wij vechten voor een of de democratie, afgezien van het feit, dat geen mensch weet, wat daarmede bedoeld wordt, stel ik hiertegenover een ander standpunt.

Ik strijd voor God, Koningin en Vaderland, hetgeen in goed Nederlandsch beteekent:

1e. Uit God ontvang ik de menschelijke gerechtigheid.

2e. De Koningin is een garantie door de richtige uitvoering van de grondwet.

3e. De vaderlandsche gemeenschap wordt gevormd door Nederlanders in imperiaal verband tezamen, wier samenleving wordt geregeld door grondwet en staatsregelingen.

In het kort een grondwettig koninkrijk, met erkenning van God.

W. W. de Regt December 1944.

Bolivar's geestesvervoering op de Chimborazo

Ik kwam van verre, in de iris-mantel gehuld, van de plaats waar de waterrijke Orinoco zijn tribuut betaalt aan den God der zee. Ik had de bewonderenswaardige Amazone-bronnen bezocht en wilde de sterrenwacht des heelals, de Andes, bestijgen. Ik volgde het spoor van La Condamine en Humboldt; onverschrokken volgde ik het; niets hield me tegen; ik bereikte de ijsstreek en de ether ontnam mij de adem. Geen menschelijke voetstap had ooit de diamanten kroon betreden waarmee de Eeuwige Vader het hoofd van den Andesheerscher had getooid. Ik dacht: Deze irismantel die mij tot standaard diende, heeft met mij helsche gebieden doorkruist, is zeeën en rivieren overgestoken en heeft de top van de Andes bestegen. Colombia's pad naar een grootsche toekomst is geeffend en de Tijd heeft de zegetocht der Vrijheid niet tot stilstand kunnen brengen. De glans van de iris heeft Bellona tot schaamte gebracht en zou ik mijn voet niet kunnen zetten op de grijze haren van den wereld-reus? Ik wil het! Het zal geschieden! En aangevuurd door een gevoel zo hevig, dat het mij van God leek te komen, liet ik het Spoor van Humboldt achter mij, terwijl ik de eeuwige kristallen ontluisterde die de Chimborazo omringen. Ik kom aan, als aangedreven door de geest die mij bezielde en val in onmacht als ik de top van het hemelgewelf betast; ik had de rand van de afgrond voor mijn oogen.

Een koortsig delirium beheerscht mij; ik voel me als door een vreemd en verheven vlam ontstoken. Het was Colombia's God

die zich mijner ziel bemeesterd had!

Plots zie ik de Tijd voor me staan in de vorm van een eerwaardigen grijsaard met de buit van zijn ouderdom beladen, met kale hoofd en gebogen gestalte, gefronste wenkbrauwen en gerimpeld gelaat, een sikkel aan zijn hand......

„Ik ben de vader der eeuwen, ik ben het arcanum van alle roem en mijsterie; mijn moeder was de Eeuwigheid; de grenzen van mijn rijk worden door het oneindige bepaald; voor mij is er geen graf, want ik ben machtiger dan de dood; ik ken het verleden, ik ken de toekomst, en al wat tegenwoordig is heb ik voor me staan. Waarom wordt ge zo hoogmoedig, jongen en ouden, mannen en helden? Denkt ge soms dat Uw wereld iets waard is, dat gij U verheft als gij op een atoom van de Aarde kunt staan? Denkt gij dat mijn arcanum kan worden gemeten met de ogenblikken die ge eeuwen noemt? Verbeeldt gij U de heilige waarheid te kennen? Hebt gij de dwaze veronderstelling dat Uw daden eenige waarde voor me hebben? Alles is zoo klein met het Oneindige vergeleken!

En door een heilige schrik bevangen, antwoordde ik:

„O, Tijd! Hoe zal een ongelukkige sterveling zich niet ijdel gevoelen als hij zoo hoog geklommen is! In voorspoed ben ik iedereen voorbij, daar ik mij boven alle mensen heb verheven. Ik beheersch de wereld met mijn voeten; ik reik tot aan het Eeuwige met mijn handen; Ik voel de warmte aan van het vagevuur, ik voel de druk van de onderwereld onder mijn voetstappen dichtbij zie ik fonkelende sterren en eneindige zonnen; rustig aanschouw ik de ruimte die het stoffelijke insluit, en op Uw gelaat lees ik het verleden en zie ik de Toekomst".

„Neem dit waar", zei hij mij, „leer, behoud in je gedachten wat je gezien hebt; schets het beeld van het physische en zedelijke heelal voor de oogen van je evenmensch; verberg de geheimen niet die de hemel je heeft geopenbaard; vertel de waarheid aan de menschen......"

De verschijning verdween.

Onthutst, strak, ademloos bleef ik lange tijd op die enorme diamant vlakte liggen die mij als bed diende. Eindelijkt, roept mij de geduchte stem van Colombia ik herleef!, ik sta op, met eigen hand doe ik mijn zware oogleden open, ik word weer mensch en beschrijf mijn geestesvervoering.

—:—

En dat is het stuk dat de Bevrijder zelf schreef nadat hij eens de Chimborazo, Andes hoogste top, beklom.

Uit de stijl en fantasie ervan, blijkt dat, zoals enige geschiedkundigen hebben geschreven, Bolivar, behalve dappere krijgsman en ongeëvenaarde volkenbevrijder, ook nog aanleg tot dichter had.

„Helse gebieden doorkruist, rivieren en zeeën overgestoken, bergtoppen bekommen!" Ja, dat heeft hij gedaan!

Op de Sacrum Monte te Rome, zweert hij plechtig dat hij „voor zijn eer en voor zijn vaderland, zijn lichaam en ziel geen rust zal gunnen, voordat hij de ketenen heeft verbroken waarmede het Spaanse bewind zijn landgenoten in slavernij hield".

En over de Andes-overtocht gesproken? Bolivar, met een handvol slecht gewapende manschappen, door koude en honger heen, steekt het Andes-gebergte over en verslaat de Spanjaarden bij Boyacá, waardoor het tegenwoordige Colombia bevrijd wordt.

Heden is het 114 jaar geleden dat hij te Santa Marta in de Quinta de San Pedro Alejandrino de laatste adem uitblies. Honderd veertien jaar! Ja! Maar nog is hij voor de wereld niet gestorven! Nog leeft hij voort in de gedachten van allen die de rechtvaardigheid eerbiedigen en de vrijheid lief hebben. Nog wordt hij bewonderd, als iets schoons, iets groots, iets verhevens, en blinkt zijn naam, vol praal en pracht, in de analen der historie als voorbeeld voor het nageslacht.

Wanneer, van vrijheidshelden gesproken, Willem van Oranje wordt genoemd, dan hoort men ook Bolivar's naam. En als het over George Washington gaat, dan hoort men eveneens: Bolivar!

De roemrijke veldslagen die hij geleverd heeft, zijn vérziende blik in de toekomst, zijn vele deugden en groote persoonlijkheid die hem, zowel op het slagveld als in een koninklijk paleis onderscheidden, het feit alleen dat hij, behalve zijn eigen vaderland, nog vier andere landen de vrijheid en onafhandelijkheid schonk, hebben hem zo'n vooraanstaande plaats in de geschiedenis gegeven, dat niet alleen wij Venezolanen, doch de gehele beschaafde wereld met ons, geslacht na geslacht, hem hebben geëerd en zullen eeren, hem hebben bewonderd en zullen bewonderen als de Zon van Groot-Colombia, als de Onsterfelijke Held van de Zuid-Amerikaanse Vrijheid.

Ik dank U!

—:—

Deze toespraak werd gehouden door den Heer G. Piñas een jong Venezuelaan, tot de Venezolaansche vereeniging op het Bolivarplein, om den dag van Bolivars dood te herdenken.

Wij voegen een aan toe dat wij de bewondering voor den grooten vrijheidsheld geheel deelen en het leek ons interessant het stukje proza door hem zelf geschreven naar aanleiding van zijn bestijging van de Chimborazo, waarin hij zich een echt romanties uit de school van Chateau Brand toont, aan onze lezers bekend te maken.

Notities van deze week

De G. P. D. schrijft ons:

Naar aanleiding van Uw opmerkingen over de publicatie van rapporten in Uw nummer van 5 December moge worden opgemerkt:

1. Voor zoover rapporten van de Caraïbische Commissie hier worden ontvangen, worden zij, al naar gelang hun inhoud, of ter inzage gelegd voor de leden der Staten of ter advies gezonden aan de desbetreffende hoofdambtenaren. Rapporten, die rechtsreeks op dit Staatsdeel betrekking hebben, zijn tot dusverre niet ontvangen.

2. Ambtelijke rapporten worden eveneens, voorzoover hun inhoud daartoe aanleiding geeft, hetzij op de Griffie der Staten gedeponeerd, zoodat openbare discussie daarover mogelijk is of aan de desbetreffende hoofd-ambtenaren gezonden. Indien de aard van zulke stukken dat meebrengt -b.v. inzake de decentralisatie- worden zij gepubliceerd.

Met de huidige beperkte administratieve krachten moet het uitgesloten worden geacht, publicaties, welke anders misschien gemultipliceerd zouden kunnen worden, te verspreiden.

Voorzoover deskundigen voorlichting kunnen geven, wordt dit zoozeer gewaardeerd, dat het Gouvernement zelfs een speciaal orgaan, de „Economische Berichten" uitgeeft, waarin ook meermalen de inhoud van rapporten is verwerkt, welke de pers vrij kan overnemen.

Wanneer bevoegden op **eigen terrein** constructieve voorlichting geven en hun artikelen onderteekenen, wordt dit van overheidswege alleen maar met groote belangstelling gevolgd. Een uitstekend voorbeeld geven op dit terrein met name verschillende hier werkzame medici, die ondanks overmatige arbeid, geregeld vakkundige tijdschriften publiceeren over de resultaten van hun arbeid hier.

3. De vergaderingen van den Raad van Advies evenals haar adviezen, waren geheim en de laatste slechts voor de Regeering bestemd. Er zijn nooit rapporten over uitgebracht.

Wij teekenen hierbij aan: dat wij den Gouvernements Pers Dienst dankbaar zijn voor deze uiteenzetting. Het is het streven van dit blad om wat wij als belangen van Curaçao zien van ons standpunt uit te belichten of te doen belichten en het wederwoord van anders-denkenden of van hen, die denken meer bevoegd te zijn, op te nemen.

Wij gelooven, dat het gewenscht is deze onderwerpen op zoo breed mogelijken basis te beschouwen met een minimum aan binnenskamers en geheim. Wij waardeeren daarom geen Staten-College, dat practisch alle belangrijke problemen in de afdeelingen afhandelt en slechts minder belangrijke openbare vergaderingen houdt. En zelfs die zouden wij nog gaarne door de Curom gebroadcast zien, opdat de belastingbetalers hun gekozenen kunnen hooren spreken, of zwijgen. Met alle mogelijke gevolgen van dien.

Wij waardeeren het niet, dat onze monetaire problemen in dezen onrustigen tijd doodgezwegen worden door bevoegde instanties. Is het den G. P. D. bekend, dat meerdere voorlichtings-artikelen op dit gebied voor ons blad geschreven werden die door nogghooger-hand verboden werden?

Wij gelooven niet in de onmondigheid van onzen lezerskring. En wat rapporten betreft, zou het interessant zijn te vernemen, wat er b.v. met het Aloërapport geschied is en zijn wij bereid b.v. het rapport over het plan voor een Gouv. bus-dienst, compleet met kantteekening van den toenmaligen Gouverneur Wouters, te publiceeren.

Caraïbische commissie.

De reden, waarom wij zoo speciaal hiervoor geinteresseerd zijn ligt in het feit, dat het geheele Caraïbische gebied als een soort proef-gebied beschouwd wordt door de Amerikaansche en Engelsche Regeeringen. Een gebied voor het uitprobeeren van tal van maatregelen op politiek- sociaal-economisch terrein. Dat dit veel studie en hoofdbrekens vereischt en dat men daarbij niet over één nacht ijs mag gaan is duidelijk zonder meer.

Hetzelfde blad „Fortune", dat indertijd het veel-besproken Caribean Laboratory publiceerde, geeft in het October nummer wederom een interessant artikel „Half of One World" waarin als Lesson No. 1 in Colonial Policy te lezen staat:

Greatest danger in colonial regionalism may be an inclination to conceive programs of development in terms of modern, western standards and to impose them uniformly upon peoples of endless diversity. There is no single „colonial type" but hundreds, varying in traditions, religions, capacities, political concepts, stages of development.

Ook in Curaçao wordt op dit gebied geëxperimenteerd en vragen wij ons af, of dit geleid wordt door terzake kundigen, door menschen, die door langjarige ervaring den specialen achtergrond, ethiek, moraal en denkwijze van de bevolking van Curaçao begrijpen. Hierbij moet niet vergeten worden, dat leiding gevende Gouvernementsposities hier noch in Suriname opgedragen worden aan menschen, die daartoe, als voor Oost Indië, gedurende eenige jaren speciaal aan de Universiteit te Leiden worden klaar gemaakt.

Om een voorbeeld te noemen: er is gebleken, dat het doenlijk is latente mogelijkheden in record-tijd tot ontwikkeling te brengen (zooals in Rusland geschiedt) doch dat daartegenover het opdringen van onbegrepen sociale weldaden meer geestelijke ontwrichting kan brengen dan evolutie in de hand werken. Doch dit ter zijde.

De Amerikaansch-Engelsche proefnemingen zijn zooal niet altijd rechtstreeks, doch **indirect** van zeer veel belang voor ons. De rapporten van die commissie zullen ongetwijfeld stellingen bevatten, na veel studie opgemaakt en met redenen omkleedt, waarbij de factor „locale gesteldheid" op den voorgrond komt, en kunnen deze wel een les bevatten, waaruit wij leering kunnen trekken. Het op eigen houtje Onze Lieve Heer spelen is een gevaarlijk bedrijf, dat groote schade aan de volksziel kan aanrichten.

Het nut van deze Caraïbische Commissie is niet in „rechtstreeks" verband te zien en blijven wij hopen, dat het Gouvernement wel degelijk tot publicatie zal overgaan. Het bezwaar van het ontbreken van administratieve krachten achten wij niet op zijn plaats.

Overigens zouden wij tevens gaarne willen lezen, wat onze geachte afgevaardigde te berde brengt, om daaraan te oordeelen, of hij inderdaad de ziel van Curaçao begrepen heeft.

Constructieve voorlichting door bevoegden. Het is den G. P. D. waarschijnlijk onbekend, dat het Gouvernement dit niet slechts met belangstelling volgt, doch met argus-oogen.

N.